

Memòria d'activitats del Consell Regulador Andorrà del Joc Any 2019

31 de desembre del 2019

Índex general

1. Introducció.....	3
2. Gestió, instrucció i atorgament de llicències d'exploració de jocs d'atzar.....	4
i. Llicència de classe A	5
ii. Llicència de classe B	7
iii. Llicències de classe E	9
iv. Llicències de classe F	10
v. Llicències de classe I	11
vi. Llicències de classe J	12
3. Registre de Models	14
4. Atorgament de permisos d'exploració d'equipaments de jocs d'atzar	15
5. Campanya publicitària	17
6. Reforma normativa i desenvolupament reglamentari	18
7. Interdiccions d'accés al joc	20
8. Signatura de convenis de loteries	21
9. Projectes previstos per a l'any 2020	24

1. Introducció

Amb objecte de donar coneixement i exhibir el resultat de l'execució de les seves funcions, el Consell Regulador Andorrà del Joc –d'ara endavant “el CRAJ”–, en compliment del que està disposat al text refós de la Llei 37/2014, de l'11 de desembre, de regulació dels jocs d'atzar, més concretament a l'article 79, apartat 2, presenta la memòria d'activitats relativa a l'any 2019, mitjançant la qual es desclou l'activitat desenvolupada, així com els objectius assolits per l'entitat reguladora del joc al Principat d'Andorra.

Aquest any 2019 ha estat important l'activitat desenvolupada entorn de l'atorgament de les diferents classes de llicències, previstes al text refós de la Llei 37/2014, de l'11 de desembre, de regulació dels jocs d'atzar –d'ara endavant “la Llei”–; resulta, però, d'una rellevància cabdal la instrucció de la sol·licitud de llicència de classe A que autoritza l'explotació d'un casino de joc en el territori del Principat d'Andorra, i que permet l'explotació de jocs mixtos d'atzar i habilitat, d'apostes de contrapartida, de taula, tant de cercle com de contrapartida, i de màquines d'atzar oneroses, de forma presencial. En seguiment de la fase d'adjudicació del concurs públic per a l'obtenció de la llicència de classe A per instal·lar i explotar un casino de joc al Principat d'Andorra, es va donar pas a l'inici de la segona fase, la relativa a l'atorgament de la respectiva llicència, que, tal com ans s'esmentava, ha ocupat gran part de la comesa de l'entitat reguladora, en aquest darrer exercici, mitjançant la instrucció del seu expedient.

Tanmateix, durant aquest darrer any han estat constants i continuades les accions de negociació entre el CRAJ i les anomenades entitats històriques, entitats públiques i privades que fins a l'entrada en vigor de la Llei comercialitzaven els seus productes de joc d'atzar al Principat. Aquestes negociacions s'han centrat principalment en la SELAE, Sociedad Estatal de Loterías y Apuestas del Estado, amb l'objecte de poder garantir la

cloenda del conveni i la seva preceptiva signatura els primers mesos de l'any 2020. La signatura d'aquest conveni facilitarà la signatura definitiva dels convenis amb la resta d'entitats, amb què s'han d'atorgar les llicències de les classes C i C@, i consegüentment les llicències de les classes G i H, de conformitat amb el que estableix la norma de referència constant.

Finalment, resulta d'especial importància l'inici de dos grans projectes. Per una banda, una reforma integral des del punt de vista normatiu, adaptant la Llei a les necessitats actuals i sobrevingudes des que va entrar en vigor i, consegüentment, la revisió i compilació dels vigents reglaments que la despleguen; per una altra banda, l'anàlisi sobre la viabilitat de desenvolupar una loteria nacional al Principat d'Andorra, tal com considera la disposició addicional setena de la Llei.

Aquests i altres projectes de caràcter més usual desenvolupats pel CRAJ durant aquest darrer exercici seran objecte d'una exposició més detallada al llarg dels diferents punts que configuren aquesta memòria.

2. Gestió, instrucció i atorgament de llicències d'explotació de jocs d'atzar

És important destacar que el darrer semestre de l'any es va donar per conclòs el projecte de millora i desenvolupament del Programa de gestió i registre del CRAJ, dut a terme pel Departament de Serveis d'Informació del Govern d'Andorra, amb la col·laboració indispensable dels serveis tècnics del regulador.

L'objectiu d'aquesta millora consistia a ajustar el programa a les necessitats esdevingudes i constatades mitjançant la gestió diària d'enregistrament de documentació

presentada a les dependències del CRAJ, però sobretot en l'acompliment de les disposicions establertes en el Reglament del Registre General del Consell Regulador Andorrà del Joc, el qual estableix la creació d'un registre general que recull el Registre General d'Interdiccions d'Accés al Joc d'Atzar i el Registre de les Persones Vinculades a Operadors de Jocs d'Atzar. Així mateix, aquest programa resulta una eina imprescindible en el control integral de l'estat dels expedients administratius.

El CRAJ rep les sol·licituds de llicències i decideix sobre l'atorgament, verificant si totes les condicions establertes legalment i reglamentàriament són respectades i satisfetes pels sol·licitants i vetllant sempre per l'acompliment dels objectius de la política dels jocs d'atzar, pronunciant-se mitjançant la decisió motivada corresponent.

L'any 2019, en el marc de la instrucció i l'atorgament de les diferents classes de llicències, relatives a les diverses modalitats de jocs d'atzar establertes en la Llei, cal assenyalar que, tal com s'ha indicat en la introducció que encapçala aquesta memòria, el CRAJ ha donat continuïtat a la instrucció de la llicència de classe A durant pràcticament tot l'exercici, tal com s'exposarà a continuació. Pel que respecta a la resta de llicències, se n'extreu un total de **242 llicències** instruïdes i atorgades i **4 llicències** instruïdes i denegades.

i. Llicència de classe A

En seguiment del que s'ha exposat en la memòria anterior, i pel que respecta a l'expedient iniciat amb la presentació d'una sol·licitud de llicència de classe A, una volta adjudicada i duta a terme la instrucció corresponent, podem determinar que actualment ja es troba en fase de resolució per part del CRAJ. La instrucció d'aquest expedient s'ha allargat tot l'exercici 2019 d'acord amb els punts següents.

Adjudicat el concurs, la representació de la societat Jocs, SA, que va resultar adjudicatària, va presentar la sol·licitud de llicència de classe A, mitjançant la qual sol·licitava l'explotació d'un casino de joc al Principat d'Andorra, i es va iniciar així la segona fase del procediment per a l'atorgament de la llicència. Aquesta sol·licitud i la documentació que l'acompanyava van ser objecte d'una acurada anàlisi, a fi de comprovar l'acompliment del que està establert en les disposicions del text refós de la Llei, així com del Reglament del casino de joc, del 23 de novembre del 2016.

La instrucció de l'expedient va concloure inicialment amb un informe datat el 28 de gener del 2019, el qual es va sotmetre a consideració i aprovació del Consell d'Administració del CRAJ, òrgan col·legiat de l'entitat, que va proposar el refús de l'atorgament de la llicència sol·licitada. El 30 de gener del 2019, el Consell d'Administració del CRAJ va resoldre desestimar la sol·licitud i denegar a la mercantil Jocs, SA l'atorgament de la llicència de classe A en no reunir les condicions legals ni reglamentàries previstes per la normativa vigent, així com pel que està disposat en el plec de bases. Finalment, contra la resolució esmentada Jocs SA va interposar recurs administratiu davant del Govern del Principat d'Andorra en data 27 de febrer del 2019.

El Govern del Principat d'Andorra, el 26 de juny del 2019, va acordar estimar parcialment el recurs interposat per la mercantil contra la resolució del Consell d'Administració del CRAJ esmentada, va anul·lar la dita resolució i va ordenar a l'entitat reguladora restablir les actuacions a un moment concret del procediment, en els termes de l'article 111 del Codi de l'Administració; concedir a la recurrent el tràmit d'examen de l'expedient i al·legacions al moment procedimental oportú, d'acord amb l'article 120 del Codi de l'Administració, i, finalment, resoldre tot seguit el que fos procedent sobre la sol·licitud de

llicència, en funció del que s'hagués efectivament esmenat per part de la licitadora adjudicatària.

A fi de donar compliment a la resolució del Govern del Principat d'Andorra, el CRAJ va restablir les actuacions al moment processal oportú i va requerir oportunament la mercantil Jocs, SA. Dins el termini establert a aquest efecte, la interessada va presentar prop de les dependències del CRAJ un escrit de manifestacions en què apurava el requeriment formulat per aquesta entitat.

Ateses les consideracions exposades, i disposant dels elements suficients per poder resoldre sobre la sol·licitud objecte d'estudi, el CRAJ va comunicar a la mercantil la finalització de la instrucció de l'expedient administratiu relatiu a la sol·licitud de llicència de classe A i la disposició del termini de deu dies per informar-se de l'estat del mateix expedient, per al·legar el que estimés pertinent i per presentar els documents i les justificacions que cregués necessaris per a la resolució de l'afer, en compliment del que establia la resolució del Govern abans esmentada.

Finalment, en data 27 de novembre del 2019, la representació de Jocs, SA va presentar un nou escrit de manifestacions i va aportar nova documentació. Aquestes al·legacions, a hores d'ara, són objecte d'anàlisi perquè el regulador pugui resoldre definitivament i motivadament sobre l'atorgament o el refús de la llicència de classe A que permet explotar un casino de joc al Principat d'Andorra.

ii. Llicència de classe B

Amb l'atorgament de la llicència de classe B a la mercantil Expojoc, SA, el 28 de novembre del 2017, i en compliment de l'article 16 del plec de bases per a la licitació

d'una llicència de classe B per a l'explotació d'un bingo al Principat d'Andorra, l'operador ha de presentar anualment, davant del Regulador, una memòria justificativa de l'acompliment dels compromisos adquirits i dels requisits mínims establerts, així com de les millores proposades en fase de licitació, i que van ser objecte de valoració a l'efecte de l'adjudicació de la llicència esmentada.

En aquest sentit, i havent estat superat el primer exercici des de l'obertura del bingo, amb la nova autorització, el 28 de desembre del 2018, la representació de la mercantil Expojoc, SA va presentar prop de les dependències del CRAJ el respectiu informe anual o memòria justificativa de la seva activitat. S'hi desenvolupaven aspectes com una memòria del programa d'actuacions previst en la planificació anual; el programa de joc responsable i les actuacions dutes a terme; la inversió prevista i realitzada durant l'exercici 2018; el pla de formació dels treballadors i diversos programes i cursos, entre d'altres.

El primer semestre de l'exercici 2019, aquesta memòria es va analitzar mitjançant l'informe jurídic i comptable corresponent, en què es recollien diverses incidències constatades, que gràcies a l'aportació de documentació complementària per part de l'operador es van poder esmenar, i va concloure d'aquesta manera la revisió de l'acompliment dels requisits legals establerts i dels compromisos adquirits i finalment complerts. Cal destacar, per exemple, la instal·lació d'un programari de connexió en temps real i segura entre el servidor central de la sala de bingo i l'equip informàtic del CRAJ, que dona compliment a les disposicions del Reglament del joc del bingo.

iii. Llicències de classe E

- **16** en la modalitat de concursos amb intervenció d'atzar

- **13** en la modalitat de rifes
- **8** en la modalitat de participacions de loteria
- **140** en la modalitat de loteries de promoció o publicitàries

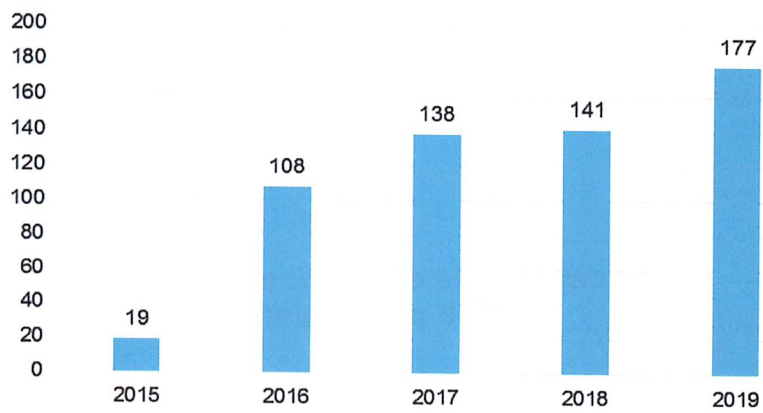
Llicències de classe E atorgades el 2019 per modalitat

Pel que fa a l'atorgament de llicències de classe E, més concretament en la modalitat de rifes, cal fer ressaltar l'atorgament d'una llicència per a l'explotació d'una gran rifa de Nadal, aquest any organitzada per la mercantil Vogue 1881, SL i anomenada Gran Sorteig de Nadal.

El premi consistent en una cistella valorada en quaranta mil euros es va lliurar a la persona posseïdora de la butlleta guanyadora, butlleta amb el número premiat amb el primer premi del sorteig de la loteria espanyola del dia 22 de desembre del 2019, conegut com a Sorteo Extraordinario de Navidad.

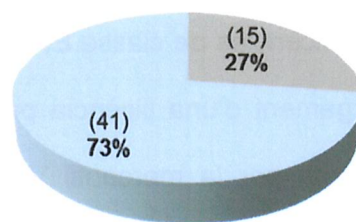
Històric llicències classe E

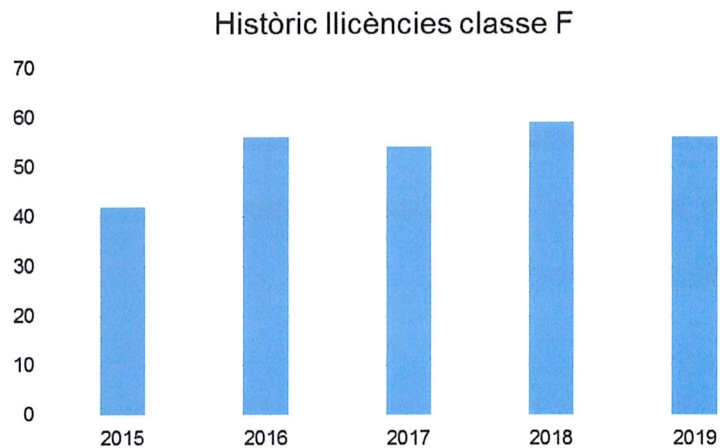
iv. Llicències de classe F

- **41** en la modalitat de rifa benèfica
- **15** en la modalitat de quinto tradicional

Llicències de classe F atorgades el 2019 per modalitat

■ CLASSE F Quinto tradicional
■ CLASSE F Rifa benèfica

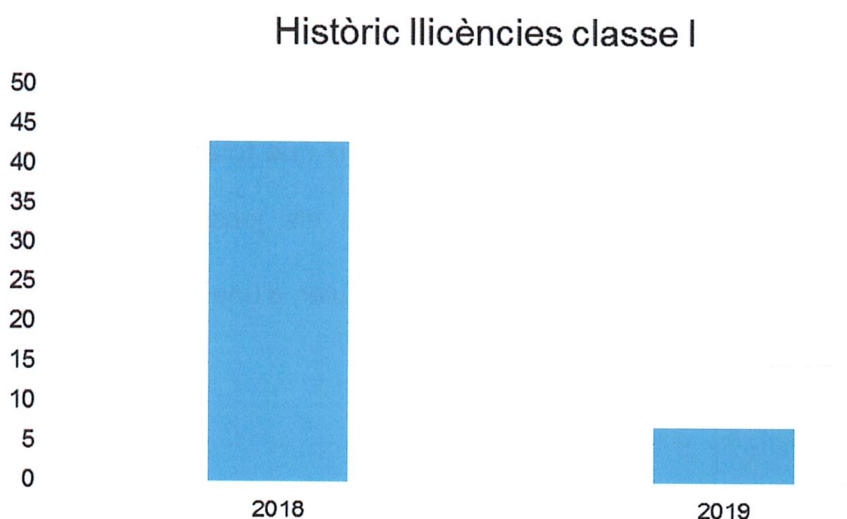
v. Llicències de classe I

En relació amb les llicències de classe I, s'estableix que tota persona que vulgui exercir qualsevol activitat professional relacionada amb els jocs d'atzar regulats amb les llicències A, A[↓], B, C, C@ I D@ ha de ser titular d'una llicència d'aquesta classe, atorgada pel CRAJ.

Amb motiu de l'atorgament de la llicència de la classe B, i amb l'entrada en vigor del Reglament regulador de les llicències de les classes I i J per a l'operador de la categoria 2: bingo, l'any 2018 el CRAJ va atorgar 43 llicències de la classe I als treballadors vinculats amb l'operador de la categoria 2, titular de la llicència de la classe B-1/17, de la sala Bingo Stars. L'atorgament d'aquestes 43 llicències va respondre a la regularització de totes les persones que en aquell moment estaven vinculades laboralment amb l'operador de categoria 2, és a dir, que desenvolupaven alguna de les activitats directament relacionades amb l'explotació de la llicència de classe B. L'atorgament d'aquesta classe de llicències va directament relacionat amb la durada de la relació laboral establerta entre l'operador i el treballador, i en funció de l'activitat professional desenvolupada pel sol·licitant.

S'estableix una durada de deu anys per al cap de sala i tot el personal vinculat directament amb les activitats de joc desenvolupades a les sales de bingo, i una durada de cinc anys per al personal dels serveis complementaris o accessoris relacionats amb l'explotació de les sales de bingo.

Aquest exercici 2019 el CRAJ ha instruït i atorgat **7 llicències** de classe I.

Finalment, cal tenir en compte que l'oscil·lació constatable, quant al nombre de llicències de classe I atorgades durant un exercici i l'altre, radica principalment en el fet que l'any 2018 es van regularitzar i atorgar per primera vegada les llicències de classe I vinculades amb l'operador de categoria 2. A partir d'aquest moment, les variacions que es puguin originar van directament relacionades amb les respectives altes i baixes laborals, produïdes en el si de la contractació realitzada.

vi. Llicències de classe J

A diferència de l'exercici anterior, en què es va atorgar una sola llicència de classe J, la llicència número 2018-J-001, a la mercantil Zitro Factory, SLU, aquest exercici 2019 s'han atorgat dos noves llicències de classe J: la llicència 2019-J-002, a la mercantil Novomatic Gaming Spain, SAU, fabricant de màquines de premi programat i de videobingo, i la llicència 2019-J-003, a la mercantil Valenciana de Productos Eléctricos, SL, Vaprel, fabricant d'equipaments de bingo tradicional. En ambdós casos les dos llicències atorgades tindran una durada màxima de tres anys.

Atorgades les respectives llicències, ambdós mercantils han estat inscrites al Registre d'Empreses o Subministradors d'Equipaments de Jocs d'Atzar del Consell Regulador Andorrà del Joc, i en l'actualitat hi ha **tres llicències** de classe J vigents, i per tant, tres operadors autoritzats a proveir equipaments de jocs d'atzar al Principat d'Andorra, i únicament a les sales de bingo.

Recordem que aquesta llicència permet la venda, l'arrendament, el proveïment, la disposició, la importació, l'exportació, la producció, la fabricació, la posada a disposició i els serveis d'instal·lació, de manteniment o de reparació d'equipaments de jocs d'atzar.

La sol·licitud i l'atorgament d'aquestes dos noves llicències respon a la necessitat, per part de l'operador de categoria 2, que de manera exclusiva explota els serveis de jocs de bingo, de poder oferir un catàleg de jocs actual i més variat.

3. Gestió del Registre de Models

El Reglament regulador de les llicències de les classes I i J per a l'operador de la categoria 2: bingo estableix que els titulars d'una llicència J han d'enregistrar els

respectius models de joc, a l'efecte de poder ser comercialitzats al Principat d'Andorra. En el mateix sentit, el Reglament del joc del bingo, en l'annex I, estableix l'obligatorietat d'homologació de les màquines recreatives amb premi programat i la inscripció prèvia del model al Registre de Models. Les inscripcions en el Registre de Models del Consell Regulador Andorrà del Joc atorguen als titulars el dret a importar, a fabricar i a vendre les màquines que s'ajustin a les inscripcions esmentades, i sempre que els titulars, paral·lelament, estiguin inscrits en el Registre d'Empreses.

Pel que es refereix a l'exercici 2019, s'han inscrit al Registre de Models del Consell Regulador Andorrà del Joc exactament **9 models nous** de jocs d'atzar; 8 de corresponents a nous models d'equipaments de jocs d'atzar del Fabricant Zitro Factory, SLU i 1 model d'equipament de joc d'atzar del fabricant Novomatic.

Podem concloure, doncs, que actualment al Registre de Models consten inscrits **55 models de joc**, corresponents a jocs de màquines recreatives amb premi programat i màquines de videobingo, a diferència de l'exercici anterior, en què constaven enregistrats 46 models de joc, 6 de corresponents a jocs de màquines recreatives amb premi programat i 40 de relatius a màquines de videobingo.

Dins el feixuc i complex procediment que s'ha de dur a terme, per part del regulador, a l'hora d'enregistrar els models corresponents s'exigeix que els informes presentats per a cada model inscrit s'acompanyin d'un assaig, a fi de donar compliment a les disposicions establertes en matèria de joc d'atzar vigents al Principat d'Andorra, com el text refós de la Llei i el Reglament regulador de les llicències de les classes I i J per a l'operador de la categoria 2: bingo.

Fruit de l'experiència adquirida durant aquest període de temps, des de la posada en funcionament del Registre de Models al CRAJ evidenciem que la tecnologia de joc evoluciona vertiginosament. Aquest fet ens durà, en un futur no gaire llunyà, a haver d'actualitzar la normativa vigent en matèria d'equipaments de joc d'atzar, per poder permetre als operadors de joc andorrans la instal·lació a les seves sales de joc d'equipaments d'última generació i millorar així l'experiència i seguretat dels jugadors.

4. Atorgament de permisos d'explotació d'equipaments de jocs d'atzar

En l'actualitat, hi ha un total de **35 permisos d'explotació en vigor**, 18 de corresponents a màquines recreatives amb premi programat, 14 de corresponents a màquines de videobingo i 3 de corresponents a servidors de joc, que donen lloc a aproximadament 67 posicions de joc.

Com a fet destacable, cal remarcar que aquest any 2019, fruit de la innovació i el desenvolupament de la tecnologia en matèria d'equipaments de joc d'atzar, els fabricants titulars de les llicències de classe J atorgades pel regulador andorrà han homologat per primera vegada equipaments de joc multi posició, és a dir, equipaments que admeten més d'un jugador de forma simultània.

Pel que fa a aquests equipaments multi posició, dins de la categoria dels equipaments de joc d'atzar, entesos com a màquines recreatives amb premi programat, el CRAJ ha autoritzat l'explotació d'una màquina multi joc i multi posició de premi programat que incorpora un cilindre mecànic.

Prèviament a la importació al Principat d'aquests equipaments, el titular de la llicència de classe B ha hagut de sol·licitar, prop del CRAJ, els permisos d'explotació corresponents, mitjançant la sol·licitud preceptiva i la documentació reglamentàriament exigida.

Quan els equipaments de joc d'atzar, els permisos dels quals han estat sol·licitats, estan en territori andorrà i a les instal·lacions del titular on seran explotats, el CRAJ inicia la fase prèvia de comprovació mitjançant la col·laboració d'un laboratori certificat i homologat, que desplaça un dels seus experts a l'efecte de fer la comprovació *in situ* de cada equipament. Efectuada la comprovació, el laboratori emet un informe que determina el compliment dels models de joc respecte dels models que ja consten registrats i la normativa vigent en matèria de joc d'atzar al Principat d'Andorra.

Finalment, si aquest informe és favorable, es lliuren els permisos d'explotació sol·licitats corresponents, amb el codi corresponent a cada equipament.

5. Campanya publicitària

En consonància amb les seves atribucions, l'any 2019 el CRAJ ha seguit la seva comesa quant a assessorament en matèria de joc i ha donat resposta a un elevat nombre de consultes, principalment sobre l'aplicació de la legislació vigent en matèria de jocs d'atzar. Destaquen les relacionades amb l'explotació de llicències o les adreçades a una possible implantació i desenvolupament del joc en línia al Principat d'Andorra.

La interacció entre els serveis tècnics del CRAJ i els administrats ha deixat palès que per garantir una bona implementació normativa és necessària una difusió sòlida, per poder

arribar a tots els sectors del teixit comercial i societari. Fer circular la informació la fa més accessible i, doncs, més eficaç.

S'ha escollit l'últim trimestre de l'any, amb motiu de les celebracions festives, per impulsar una campanya publicitària i informativa tant de proximitat ciutadana, amb visites informatives als locals propensos a explotar certes modalitats de jocs d'atzar, com interactiva mitjançant les xarxes socials, en les quals certament prenia més importància la vessant preventiva i de joc responsable.

Aquestes campanyes han tingut un bon ressò en el si de la comunitat virtual i entre els operadors. El contacte directe amb els professionals del sector permet establir una interacció que sempre facilita el bon desenvolupament dels esdeveniments, fet que ens encoratja a seguir en aquest sentit l'any vinent, establint un calendari regular de campanyes de comunicació.

Les falques publicitàries difoses a través de les xarxes socials de l'entitat són les següents:

SORTEIG!!
El proper 25 d'octubre comença la Fira d'Andorra 2019!!!
Tens previst realitzar algun SORTEIG!!
Recorda sol·licitar l'autorització!!!
Pots visitar la nostra pàgina web: www.craj.ad o trucar al 822 922 i t'informarem del que necessitis!!

RIFA

Ja tenim aquí les festes de NADAL!!!
Tens previst realitzar alguna RIFA o SORTEIG!!
Recorda sol·licitar la teva llicència!!!
Pots visitar la nostra pàgina web: www.craj.ad o trucar al 822 922 i t'informem!!

Tens previst fer un sorteig o una rifa per promocionar el teu negoci?

No oblidis sol·licitar la teva llicència!!

⚠️ T'informem que al Principat d'Andorra aquestes modalitats de joc d'atzar estan regulades per Llei, i per practicar-les cal obtenir la corresponent llicència.

Si tens qualsevol dubte, truca'ns o visita el nostre web

CRAJ CONSELL REGULADOR ANDORRÀ DEL JOC

C. Doctor Vilanova, 9, 3a Planta - Despatx D
AD500 - Andorra la Vella
Tel. 822 922 - reguladorjoc@crajad.ad
<http://www.crajad.ad>

SABER PARAR ÉS SABER GUANYAR

STOP

SI NO ET DIVERTEIXES DEIXA DE JUGAR

⚠️ Jugar sense control, no és joc. Quan deixes de divertir-te es converteix en addicció. Si necessites ajuda, truca'ns

#Joc Responsable

CRAJ CONSELL REGULADOR ANDORRÀ DEL JOC

C. Doctor Vilanova, 9, 3a Planta - Despatx D
AD500 - Andorra la Vella
Tel. 822 922 - reguladorjoc@crajad.ad
<http://www.crajad.ad>

JOC RESPONSABLE

 Posa't límits
 No utilitzis el joc com a via d'escapament
 Només gasta el que et puguis permetre
 Limita el temps que passes jugant
 No permetis que el joc malmeti el teu entorn
 Mai pretenguis recuperar el que has perdut

CRAJ CONSELL REGULADOR ANDORRÀ DEL JOC

C. Doctor Vilanova, 9, 3a Planta - Despatx D
AD500 - Andorra la Vella
Tel. 822 922 - reguladorjoc@crajad.ad
<http://www.crajad.ad>

6. Reforma normativa i desenvolupament reglamentari

És d' excepcional transcendència destacar la labor efectuada en l'àmbit de la reforma del vigent text refós de la Llei 37/2014, de l'11 de desembre, de regulació dels jocs d'atzar, així com del desenvolupament reglamentari dut a terme el segon semestre de l'any pel regulador. Aquesta tasca persegueix redefinir certs principis per donar resposta als problemes actuals en l'àmbit de l'explotació de les modalitats de jocs d'atzar que es desenvolupen al Principat d'Andorra.

L'evolució de la realitat i de les necessitats socials i empresarials obliga a enfocar certs aspectes des d'una perspectiva nova, més clara. L'exigència de simplificació radica en la proliferació de noves formes de màrqueting i publicitat; avui en dia, les empreses utilitzen

cada cop més els mitjans de comunicació electrònics per captar i fidelitzar la seva clientela.

Per aquestes raons, la remodelació dels textos és objecte d'un profund treball de reflexió i desenvolupament progressiu i, tot i no haver estat conclusos, ni haver estat proposat que s'aprovin, han esdevingut un dels principals objectius assolits pel CRAJ aquest any 2019.

En aquest sentit, cal remarcar que diversos textos reglamentaris que han estat objecte d'una feixuga labor de desenvolupament i adequació als canvis proposats des del punt de vista normatiu romanen pendents d'aprovació. Un, el nou Reglament regulador de les llicències de les classes C, C@, G i H, estarà pendent d'aprovació fins que no hagin estat signats i ratificats els convenis de loteries amb les entitats públiques i privades SELAE, ONCE i Loteries de Catalunya, atès que aquest text podrà arribar a recollir o comprendre certs aspectes o condicions que no s'estenguin en l'àmbit convencional.

Per una altra banda, s'ha treballat intensament en textos dels quals encara no s'ha conclòs el desenvolupament, com és el cas del Reglament sancionador i d'inspecció, que, més enllà de la necessitat imperiosa d'establir un règim sancionador adequat a tota transgressió de les disposicions legals, també constituirà una eina que facilitarà l'adaptació progressiva de la figura d'un inspector i d'un procediment d'actuació pautat.

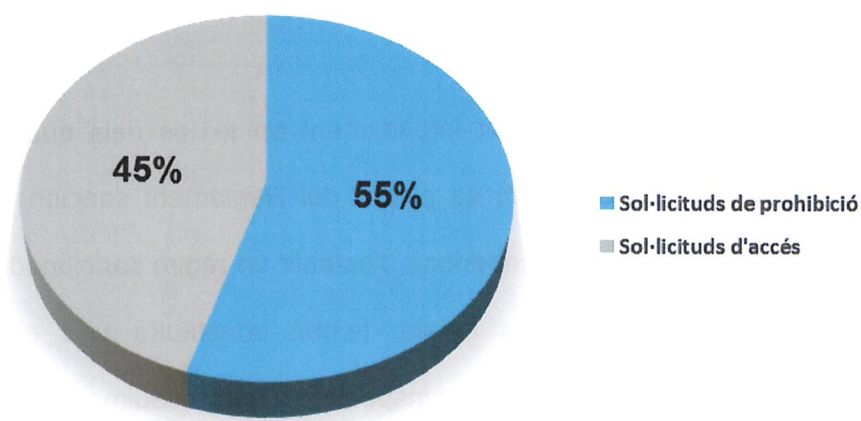
7. Interdiccions d'accés al joc d'atzar

El CRAJ gestiona el programa informàtic que genera la llista de les persones que tenen limitada o prohibida l'entrada a les sales de joc d'atzar, i que nodreix el Registre General d'Interdiccions d'Accés al Joc d'Atzar.

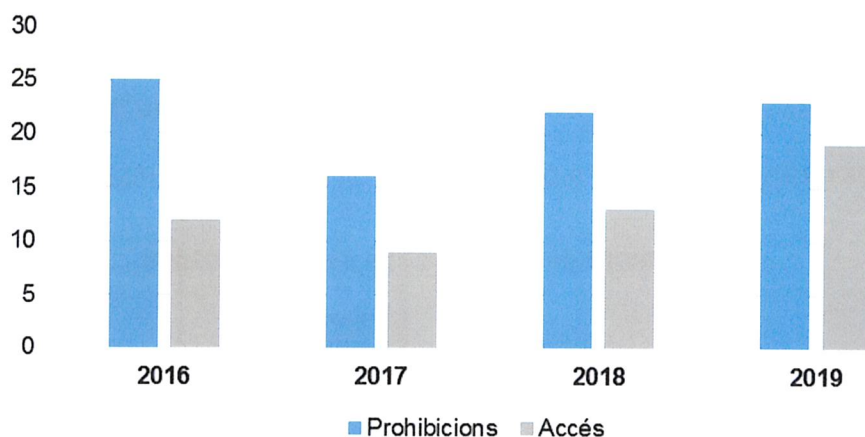
Així mateix, el CRAJ tramita les sol·licituds voluntàries d'interdicció i d'accés a les sales de joc del Principat. Amb l'entrada en vigor del Registre General d'Interdiccions, la prohibició de l'accés a la sala de joc s'estableix com a indefinida, amb una durada obligatòria mínima d'un any.

L'exercici 2019 es constata una tendència estable en comparació amb el nombre de sol·licituds d'exercicis anteriors. Tot i que el 2019 s'aprecia un increment modest, no es pot considerar significatiu, ja que estem parlant d'una sol·licitud de prohibició i de sis sol·licituds d'accés a les sales de bingo.

Sol·licituds de prohibició/accés any 2019

Històric sol·licituds prohibició/accés sala de bingo d'Andorra

8. Signatura de convenis de loteries

La disposició addicional tercera de la Llei estableix la signatura de convenis entre el Consell Regulador Andorrà del Joc i els operadors que històricament, fins a l'entrada en vigor de la Llei del joc, comercialitzaven els seus productes al Principat d'Andorra. Aquests convenis han de regular la continuïtat de la comercialització dels dits productes i impliquen l'atorgament de la llicència de les classes C i C@.

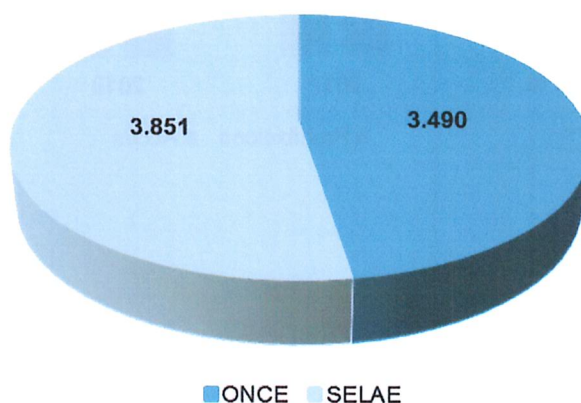
Aquests darrers anys, en el transcurs de les negociacions, s'ha fet un intercanvi de cartes entre els operadors de loteries i el regulador andorrà del joc, i s'ha establert una mesura provisional i transitòria declarativa de les loteries introduïdes al Principat, des de l'1 d'agost del 2016.

El dit procediment es caracteritza per la presentació d'un full declaratiu amb el detall dels productes introduïts per comercialitzar. La seva finalitat és obtenir la informació necessària perquè, un cop signats els convenis i d'acord amb el que s'hi hagi previst, es

puguin quantificar les respectives obligacions fiscals, meritades durant aquest període transitori.

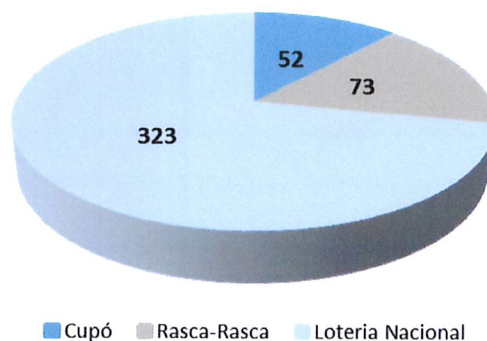
Des de l'1 d'agost del 2016 fins al 31 de desembre del 2019 s'han fet **7.341** declaracions, **3.490** de les quals corresponen a productes de l'ONCE i **3.851** a loteria espanyola.

Nombre de declaracions del 2016 al 2019

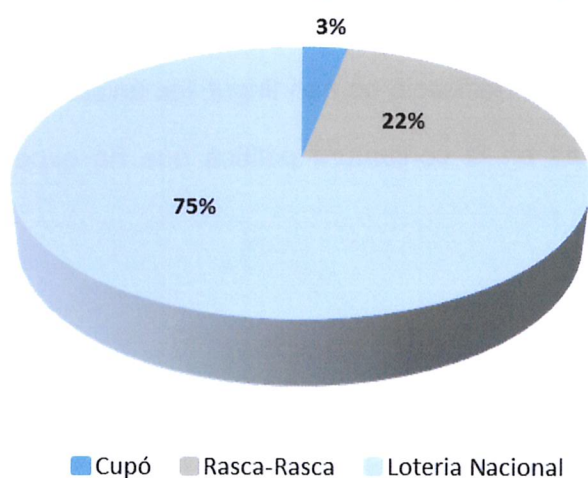
Segons les declaracions presentades, hi ha **341** establiments que comercialitzen aquests productes. Pel que fa a loteria de l'ONCE, hi ha **52** establiments que venen productes relatius a la modalitat de cupó i **73** a la modalitat de rasca-rasca. Pel que respecta a la loteria nacional espanyola, un **94,72%** dels establiments comercialitzen els dècims dels diversos sorteigs celebrats per aquesta entitat.

Nombre d'establiments segons el tipus de joc declarat per a la seva venda

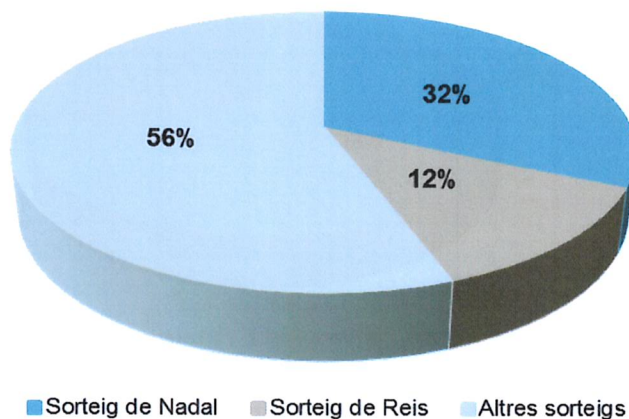
Segons el total de les declaracions efectuades pels establiments, s'observa la distribució següent dels tipus de joc:

Import declarat segons el tipus de joc

En l'àmbit de la loteria nacional espanyola, cal destacar la importància dels sorteigs celebrats el 22 de desembre del 2019 (sorteig de Nadal) i el 6 de gener del 2020 (sorteig de Reis); representen un **44,04%** de la loteria declarada i comercialitzada al Principat durant el període establert transitòriament.

Declaració de Loteria Nacional Espanyola segons la data de sorteig 2019

Finalment, i tal com s'indicava en els punts precedents, desenvolupats al llarg d'aquesta memòria, es preveu la signatura definitiva dels convenis amb les entitats SELAE, ONCE i Loteries de Catalunya en els mesos vinents, atès que els textos estan pràcticament conclosos. La signatura i ratificació no han tingut lloc únicament amb motiu dels diversos esdeveniments viscuts en la conjuntura política que ha experimentat Espanya en els darrers anys.

9. Projectes previstos per a l'any 2020

Donant continuïtat a les tasques dutes a terme l'any 2019, per al proper exercici 2020 el CRAJ preveu proposar l'aprovació del text de modificació de la Llei 37/2014, de l'11 de desembre, de regulació dels jocs d'atzar, així com dels textos reglamentaris que despleguen aquesta norma i que han estat objecte de desenvolupament durant aquest darrer any. Des del punt de vista reglamentari, ens referim tant als textos de nova elaboració com als textos ja vigents que han estat i són objecte de compilació normativa.

En aquest mateix sentit, es preveu iniciar els treballs d'estudi i anàlisi documental per desplegar el corresponent text normatiu i reglamentari relatiu al joc en línia que obeeix a la llicència de la classe D@, així com la viabilitat d'establir una loteria nacional al Principat d'Andorra, d'acord amb les particularitats del país i del nostre mercat intern.

Amb la signatura dels preceptius convenis de loteries i l'aprovació del respectiu reglament, el CRAJ preveu treballar en la creació i implementació d'un procediment acurat i exhaustiu de recepció i gestió centralitzada dels productes de jocs d'atzar que els operadors autoritzats comercialitzaran al Principat d'Andorra, que esdevé, per tant, un nou i important repte que ha d'assolir l'entitat.

Finalment, el CRAJ, en el desenvolupament de les seves funcions, seguirà donant continuïtat a les tasques de difusió en matèria de joc i joc responsable, aplicant les mateixes directrius amb les quals ha treballat fins ara.

Andorra la Vella, 31 de desembre del 2019

Xavier Bardina
Director general

CRAJ
CONSELL REGULADOR
ANDORRÀ DEL JOC